

Lecture 10

History of Science and Philosophy

HAMLET İSAXANLI

3 MAY 2014

4 Afina məktəbi

- **1. Platon Akademiyası.** Başçı/scholarch
- 3 uzun müdd: Platon → bacısı oğlu **Speusippus** (-408”-“-339/). Sonra (səs!) Xalkedonlu (Kadıköy) **Ksenokrates** (-339/8”-“-314/3). Hər ikisi Platonun görüşlərini müdafiə. **Poleman** (-314/3”-“-270/269). Afinalı **Krates** (öl “-268/264?). Akad **skeptisizm dövrü**: “-264”-də Arkesilaos`la (-316/5”-“-241/0) başladı.
- **2. Aristotel Liseumu.** **Theofrastus** (-371,-286/7) 36/37 il- Liseum`un başçısı/“İlahi nitqə malik”. 227 kitab? Botanikanın atası-2 kitabı, t. 500 növ bitki. mineral/geologiya. hava-200 əlamət, “Xarakterlər”-Athena`lılar.

4 Afina məktəbi

- Sonra **Strato** 18 il (-286,-268) başçı. “Fizik”
- Rodoslu **Eudemus**? (“-370”-”300”) –Aristot-
in 2-ci isted. təl, Arist-in 2 yoldaşı!. Elm tarixi!
Liseum`u tərk etmiş (Theofr. başçı olanda).
- **3. Epikuros Bağı** (-307/6). **Epikuros** (-342/1, -
271/0) Samos?
- **4. Stoa məktəbi**. Kitiumlu (Kıprıs) **Zeno/n** t.(-334,
-270/61). Aqora yax. t.(-300)-də. Sütunlu eyvan.
- **E, S: həyat tərz!** etika +fizika (mater)+məntiq
- Liseum zəiflədi. Akademiya: dəyişkən və uzunömürlü.
4 məktəb mübarizədə. Sintezlər...

4 AFİNA MƏKTƏBİ

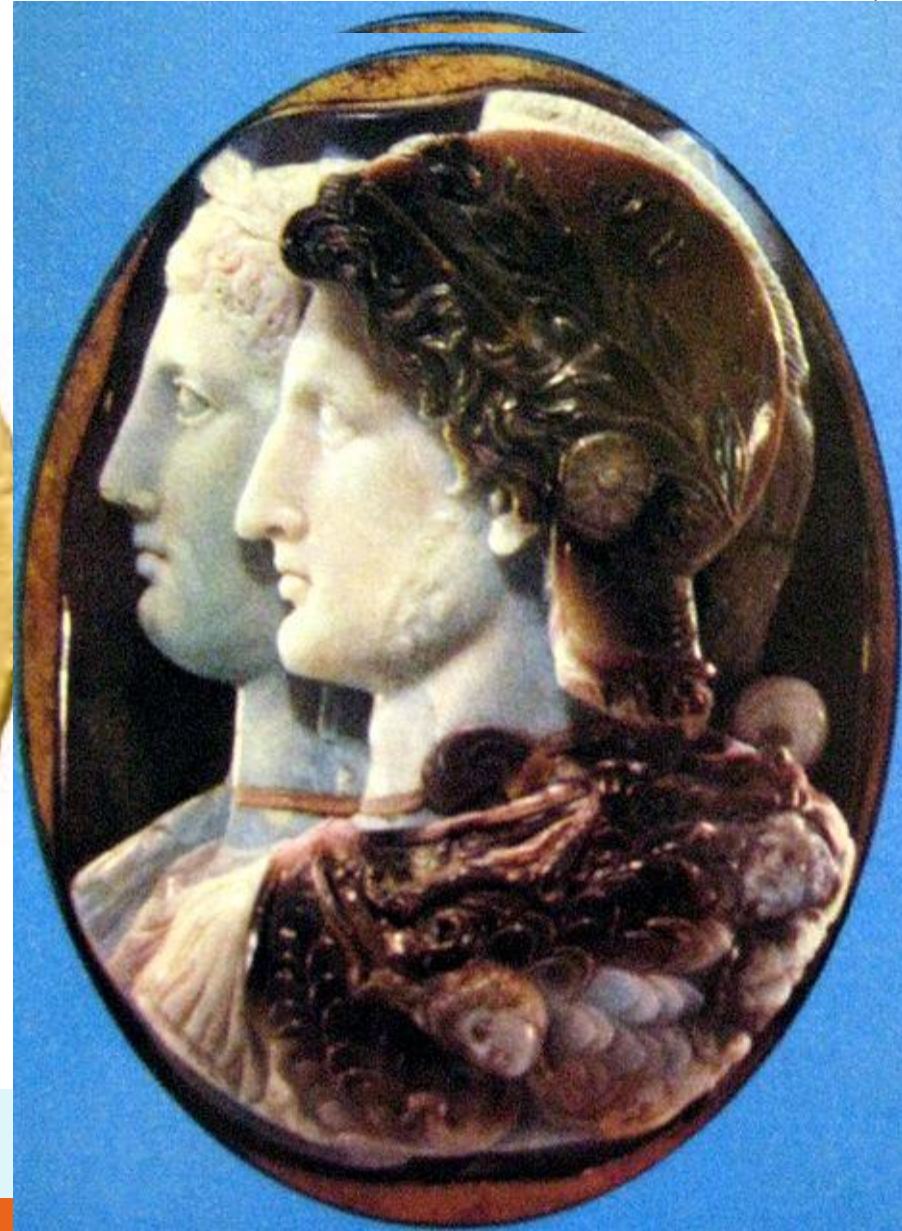

Aleksandriya! Ptolomeylər,

- (-322)-**Aleksandriya**. İqtisadi və intellektual 1-ci! Yunan+Misir/Babil/Şərq. Ptolomeylər (t.3 əsr)
- 1-ci **Ptolomey (Soter/Xilaskar/Savior)** [-367]-[-283]. Hak. [-323]-[-283]. [-305]-müstəqil hak. 1-ci Ptolomey-Mak Aleksandr münasibəti. [-285]: oğlu -2-ci Ptolomey`i ortağ hökmdar elan etdi.
- 2-ci **Ptolomey Filadelfia**: hak. [-283]-[-246]. 1-ci və 2-ci **Arsinoë**`lər. Filadel.-**qardaş/bacı** sevən. Valideynlər+2-ci Arsinoë-ilahiləşdir. Zoopark
- Foros mayacağı (100 m hündürlüyü)-7 möcüzə!

Ptolomey II vø Arsinoë II

Aleksandriya! Mouseion, Kitabxana

- **Straton**-fizik (Theoph. təl): Liseum → kiçik 2-ci Ptol. dərş (-300, -288). Lise başçı: (-286, -268). L sonra zəiflədi Düşən cisimlərin təcili/sürətin artması/yux. tökülən su!
- **F.Dimitrios**: Liseum/Afina hökm → Alek k/x
- Mouseion/**Musaeum**. Muzaların məbədi. 1, 2-ci Ptolomey? Elm/Sənət kompleksi-akadem. F.Dimitrios: dünyadan kitablar! Gəmilər... **Kitabxana!** 1-ci Baş k/x-çı. (-307-də gəlmiş, -284-ə qədər).
- **M+K/x**: >1000 Y.maaş, vergisiz, ev, xidmətçi. Bağ, bio-tibbi, astr. araşdırma. Qadın yoxdu.

Aleksandriya-dünyanın elm mərkəzi

- **Papirus kitablar: 400-700 min?! Gəmilərdən. Yunanca tərc. “Ryhun müalicə olunduğu yer”. Kataloq (120 kitab?), müəllif/mövzu: təsnifat. Zenodotus+Kirenli Kallimaxos: k/x-çılıq!**
- **Riyaziyyat, astronom, fizika, tibb, mühəndislik, kimya, filologiya!(yunan mif/əfsanə, Homer, Aristofan, Sofokl, Evripid, Esxil, Platon, Pindar,... kanonik mətnlər), k/x işi, fəlsəfə, coğrafiya, tərcümə.**
- **İlahiyyat. Yəhudi icması. Bibliya (Əhdi-Ətiq/ Köhnə saziş/Ветхий Завет) ibrani→yunan tərcümə! 2-ci Ptolomey- [-132]. Septuagint. Septuaginta interpretum 70(72): (latın-5-ci əsr).**

“Elm və fəlsəfə tarixi: Qədim dövr”.

İmtahan üçün yazı

Aşağıdakı 4 suala cavab şəklində yazı hazırlamaq - həcmi 2 min sözdən az olmamaq və 7 min sözdən çox olmamaq şərtlə:

- **Bu dərsdə nə öyrəndim?**
- **Bu dərsdə nələr çox xoşuma gəldi?**
- **Bu dərslə əhatə etdiyi məsələlərdən gələcəkdə nəyi/nələri daha dərinlən öyrənmək istərdim?**
- **Bu dərslə mənə əsas xeyri nə oldu?**